

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka a JUDr. Elišky Cihlářové v právní věci stěžovatele **O. K.**, zast. Mgr. Romanem Seidlerem, advokátem se sídlem v Plzni, Na Jíkalce 13, za účasti **Ministerstva vnitra**, odboru azylové a migrační politiky, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 1. 3. 2005, č. j. 60 Az 5/2005 – 28,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Mgr. Romanu Seidlerovi, advokátovi, **se přiznává** odměna ve výši 1075 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Stěžovatel se včas podanou kasační stížností domáhá u Nejvyššího správního soudu vydání rozsudku, kterým by byl zrušen rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 1. 3. 2005, č. j. 60 Az 5/2005 - 28, a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Krajský soud v Plzni v napadeném rozsudku dospěl k závěru, že je třeba zamítnout žalobu stěžovatele proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, ze dne 4. 1. 2005, č. j. OAM-832/LE-B01-B02-2004, jímž byla zamítnuta žádost stěžovatele o udělení azylu jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Krajský soud vyšel při svém rozhodování ze zjištění, že stěžovatel žádal o udělení azylu v České republice proto, že si zde chtěl vydělat peníze na studia, dále z obavy před kriminálními živly na Ukrajině, které na něm vymáhaly peníze po jeho prvním návratu z České republiky, a z obavy, že pokud by se na Ukrajinu vrátil, přišli by vymahači znovu. Krajský soud posoudil po právní stránce tato zjištění tak, že žádné z nich nelze podřadit pod ustanovení § 12 zákona o azylu, protože stěžovatel na Ukrajině nebyl pronásledován státními orgány za uplatňování politických práv a svobod, ani neměl odůvodněný strach z pronásledování těmito orgány z důvodu své rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů. Je tomu tak proto, že stěžovatel sám uváděl, že na Ukrajině nebyl politicky činný, vyznával pravoslaví, nebyl nikdy trestán a byl ukrajinské národnosti. Rovněž tak jednání kriminálních živlů nebylo motivováno skutečnostmi uváděnými v ustanovení § 12 zákona o azylu. Nemůže mít proto úspěch výtka stěžovatele mířící na porušení ustanovení § 12 a § 91 zákona o azylu, tedy na výrok, který není součástí napadeného správního rozhodnutí.

Krajský soud se neztotožnil ani s výtkami stěžovatele, jež vycházejí z procesního práva. Správní orgán především rozhodl v zákonem stanovené lhůtě, použil přitom vhodné důkazní prostředky, zejména podklady, které poskytl stěžovatel jako účastník řízení, který zná nejlépe důvody, proč žádá o udělení azylu, a proto tento orgán rozhodoval na základě úplného a přesně zjištěného skutečného stavu věci. Ostatně stěžovatel ani nenavrhoval provedení a opatření jiných důkazů správním orgánem. Tento správní úřad v odůvodnění rozhodnutí vzal v úvahu všechny skutečnosti vztahující se k celému případu, vypořádal se se všemi provedenými důkazy, které vyhodnotil ve vzájemné souvislosti a vytvořil tak spolehlivý základ pro vydání rozhodnutí. Na správním rozhodnutí byla sice nesprávně vyznačena právní moc dnem 6. 1. 2004 (správně dne 6. 1. 2005), ale tato písařská chyba byla odstraněna postupem podle správního řádu a navíc neměla vliv na zákonnost rozhodnutí. Obdobně tomu bylo s absencí podpisu oprávněné osoby na správním rozhodnutí doručeném účastníku řízení, protože ve správním spise je založeno rozhodnutí vlastnoručně podepsané ředitelem odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra PhDr. T. H. a toto pochybení tedy nemělo rovněž vliv na zákonnost rozhodnutí.

Krajský soud proto žalobu zamítl a současně rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

V kasační stížnosti proti tomuto rozsudku Krajského soudu v Plzni, jež se opírá o důvody uvedené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění (dále jen „s. ř. s.“), stěžovatel odmítl závěry krajského soudu, pokud dospěl k tomu, že žalobu je třeba zamítnout.

Stěžovatel namítl, že bezprostřední pohnutkou jeho odchodu z vlasti byla obava z lidí, kteří na Ukrajině vymáhají bezdůvodně peníze. Věc se měla tak, že poté, co se vrátil v roce 2000 na Ukrajinu, mu vznikaly s těmi lidmi problémy. I za ním jezdili tři stejní lidé a požadovali finanční prostředky, protože se domnívali, že již byl v České republice, kde si vydělal nějaké peníze. Tvrdili, že peníze potřebují na jídlo a cigarety pro kamarády, kteří byli ve vězení. Tito lidé ho navštívili celkem třikrát, peníze těmto kriminálním živlům sice žádné nedal a pouze sliboval zaplacení, ale raději odjel dne 25. 1. 2000 opět do České republiky. Toto protiprávní jednání nikde neoznamoval, protože by mu nikdo nepomohl, neboť policie tyto případy nevyšetřuje pro nedostatek důkazů. V tomto vydírání kriminálními živly spatřuje stěžovatel znaky „pronásledování“ ve smyslu § 2 odst. 6 zákona o azylu, neboť se mu nedostane účinné ochrany ze strany ukrajinských státních orgánů. Současně

je přesvědčen i o tom, že je ze strany vydírajících osob pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, neboť mu tito vyděrači znemožňují se shromažďovat s rodinou či přáteli na veřejnosti. Každá taková schůzka totiž může skončit napadením ze strany těchto vyděračů.

Stěžovatel rovněž namítl, že krajský soud, s ohledem na popsanou situaci, se nevypořádal s otázkou, zda v daném případě byly splněny zákonné podmínky pro udělení tzv. humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. S ohledem na problémy s vyděrači a na spořádaný život stěžovatele na území České republiky byla otázka humanitárního azylu na místě. Stěžovatel současně navrhl, aby Nejvyšší správní soud přiznal jeho kasační stížnosti odkladný účinek, protože výkon rozhodnutí by znamenal pro něho nenahraditelnou újmu, která by směřovala do sféry jeho zdraví, přitom přiznání odkladného účinku se nedotkne nepřiměřeným způsobem práv třetích osob a není v rozporu s veřejným zájmem.

Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky, v písemném vyjádření ke kasační stížnosti odkázalo na obsah správního spisu, zejména na vlastní podání a výpovědi stěžovatele i na obsah vydaného správního rozhodnutí. Současně uvedlo, že činy soukromých osob by mohly být považovány za pronásledování pouze tehdy, pokud by je státní orgány podporovaly, tolerovaly nebo nebyly schopny zajistit přiměřenou ochranu. Stěžovatel se však ani neobrátil s žádostí o pomoc na příslušné státní orgány a nepokusil se hledat ochranu jiným způsobem. Ostatně v této věci byla žádost stěžovatele o udělení azylu zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu. V tomto případě dle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu (rozsudek ze dne 1. 9. 2004, sp. zn. 4 Azs 195/2004) se stěžovatel nemůže dovolávat posouzení azylu podle § 12 a § 14 zákona o azylu, neboť o těchto formách azylu nemohlo být v tomto typu řízení rozhodnuto. Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky, proto navrhlo, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl, stejně jako návrh na přiznání odkladného účinku tomuto mimořádnému opravnému prostředku.

Nejvyšší správní soud přezkoumal z podnětu podané kasační stížnosti napadený rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 1. 3. 2005, č. j. 60 Az 5/2005 - 28, při vázanosti rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.), a jelikož sám neshledal vady uvedené v § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti, dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Předně je třeba uvést, že jak správní orgán, tak i krajský soud, vycházely v posuzované věci ze zjištění, která sdělil v průběhu správního řízení samotný stěžovatel. Z obsahu správního spisu vyplývá, že stěžovateli bylo opakovaně umožněno, aby ve správním řízení uvedl, a to v žádosti o udělení azylu ze dne 30. 12. 2004 a v pohovoru z téhož dne veškeré důvody, pro které žádal o udělení azylu v České republice. Stěžovatel sdělil při těchto úkonech, že o udělení azylu žádal proto, aby si v České republice mohl vydělat peníze na studium a dále proto, že měl obavy před kriminálními živly, které na něm vymáhaly peníze po jeho prvním návratu z České republiky a v případě návratu na Ukrajinu by tito vymahači jistě přišli za ním znovu. Současně uváděl i to, že je ukrajinské národnosti, vyznává pravoslaví, nebyl politicky činný, ani nebyl trestán, protiprávní jednání kriminálních živlů policii či jiným kompetentním státním orgánům neoznamoval a se státními orgány nikdy neměl žádné problémy.

Za tohoto stavu krajský soud nepochybil, pokud dovodil, že stěžovatel neuváděl ve svých podkladech žádnou skutečnost svědčící o tom, že by mohl být vystaven

pronásledování z důvodů uvedených v ustanovení § 12 zákona o azylu (§ 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu). Stěžovatel v žádosti o udělení azylu a v pohovoru uváděl jednak ryze ekonomický důvod, pokud hovořil o tom, že jedním z cílů udělení azylu byla potřeba vydělat si v České republice peníze na studium, jednak obavu před kriminálními živly, které na něm vymáhaly peníze. Ekonomické důvody zřetelně nelze podřadit pod ustanovení § 12 zákona o azylu a pod důvody tam uvedené nelze subsumovat ani tvrzenou obavu stěžovatele před kriminálními živly. Především tu nejde o „pronásledování“ ve smyslu zákona o azylu, tedy o neoprávněný postih ze strany státní autority nebo těch osob, které takovou autoritu zosobňují. Tvrzené obavy z vyhrožování ze strany soukromých osob a z jejich násilného jednání, třeba i odůvodněné, by se mohly stát důvodem pro udělení azylu pouze tehdy, pokud by státní orgány země původu takové ohrožení podporovaly, organizovaly, záměrně trpěly, apod. Případná nižší efektivita takové ochrany v konkrétních podmínkách té které země však nečiní z takového ohrožení „ pronásledování“ a tedy ani azylový důvod. Stěžovatel v průběhu řízení netvrdil, že by příslušné státní orgány podporovaly, organizovaly nebo záměrně trpěly jeho ohrožování, protože se na žádné z nich po protiprávních aktech kriminálních živlů neobrátil. Z protokolu o pohovoru ze dne 30. 12. 2004 totiž vyplývá, že stěžovatel po vymáhání peněžních částek žádnou pomoc u kompetentních orgánů, zejména policie, nevyhledal, s odůvodněním, že by to při nedostatku důkazů bylo zbytečné.

Je proto zcela opodstatněný závěr krajského soudu, že stěžovatel na Ukrajině nebyl pronásledován státními orgány za uplatňování politických práv a svobod (§ 12 písm. a) zákona o azylu), ani neměl odůvodněný strach z pronásledování těmito orgány z důvodu své rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů (§ 12 písm. b) zákona o azylu). Ostatně i sám stěžovatel nic takového netvrdil a uváděl, že na Ukrajině nebyl politicky činný, vyznával pravoslaví, nebyl nikdy trestán, byl ukrajinské národnosti a se státními orgány neměl žádné problémy. Rovněž tak jednání kriminálních živlů nebylo motivováno skutečnostmi uváděnými v ustanovení § 12 zákona o azylu.

Nejvyšší správní soud tedy sdílí názor Krajského soudu v Plzni, že Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky, nepochybilo, jestliže posoudilo žádost stěžovatele o udělení azylu jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, a proto ji zamítlo.

Z obsahu kasační stížnosti vyplývá, že stěžovatel vznesl vůči krajskému soudu v podstatě dvě námitky.

Stěžovatel především namítl, že krajský soud dostatečně nevzal v úvahu, že bezprostřední pohnutkou jeho odchodu z vlasti byla obava z lidí, kteří na něm protiprávně požadovali peníze, že těmito lidmi byl pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, neboť mu znemožňovali se shromažďovat s rodinou a přáteli na veřejnosti a že se krajský soud dostatečně nevypořádal s otázkou, zda nebyly splněny zákonné podmínky pro udělení tzv. humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu.

K námitkám stěžovatele stran porušení ustanovení § 12 a § 14 zákona o azylu je třeba nejprve obecně uvést, že v tomto případě Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky, použilo tzv. zkráceného řízení, uplatňovaného na základě zjevně nedůvodné žádosti o udělení azylu. Jedná se o řízení, které není prováděno v celém rozsahu, tj. neprobíhá zde např. proces dokazování o přítomnosti odůvodněného strachu z pronásledování. Možnost zkráceného řízení je zakotvena v ustanovení § 16 zákona o azylu, přičemž je nutno zdůraznit,

že naplnění podmínek uvedených v tomto ustanovení neznamená automatické vyloučení z řízení o udělení azylu, ale jeho zrychlení. Žadateli však musí být dána možnost, aby se vyjádřil k obsahu své žádosti, aby mohly být posouzeny konkrétní jednotlivé důvody, které jej vedly k opuštění země původu. V posuzované věci tomu tak bylo, jak již v odůvodnění napadeného rozsudku vysvětlil krajský soud.

V této věci vycházelo Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky, z ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, podle něhož se žádost o udělení azylu zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel o udělení azylu neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu. Jak již bylo uvedeno a podrobně rozebráno, stěžovatel před vydáním správního rozhodnutí ze dne 4. 1. 2005, o zamítnutí žádosti o udělení azylu jako zjevně nedůvodné, neuváděl žádné skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v ustanovení § 12 zákona o azylu. Uvedené posouzení ve svých důsledcích znamená, že neprobíhal proces dokazování o tom, zda byly splněny podmínky ustanovení § 12 zákona o azylu. Jestliže se Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky, nezabývalo meritorně posouzením toho, zda byla či nebyla naplněna skutková podstata ustanovení § 12 zákona o azylu, pak se nemuselo zabývat ani splněním podmínek ustanovení § 14 zákona o azylu, tj. podmínkami udělení azylu z humanitárních důvodů. Podle tohoto ustanovení lze sice v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárních důvodů, avšak jenom za situace, jestliže v řízení o udělení azylu nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Jak již bylo výše uvedeno, v posuzované věci bylo provedeno tzv. zkrácené řízení, a to z důvodu zjevně nedůvodné žádosti, aniž by v tomto řízení byly zjišťovány důvody uvedené v § 12 zákona o azylu. Jestliže důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu v tomto řízení nebyly zjišťovány, a nemohly být tudíž ani zjištěny, nepřicházelo v úvahu ani udělení azylu z humanitárních důvodů podle § 14 zákona o azylu.

Pro stěžovatele z toho vyplývá, že v případě, kdy jeho žádost byla zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, nemůže se v řízení o kasační stížnosti dovolávat posouzení azylu podle § 12 a § 14 zákona o azylu, neboť o těchto formách azylu nemohlo být v tomto typu řízení rozhodováno a rozhodnuto (shodně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 2. 2004, č. j. 4 Azs 35/2003 - 71, a ze dne 1. 9. 2004, sp. zn. 4 Azs 195/2004).

Nejvyšší správní soud z uvedených důvodů došel k závěru, že kasační stížnost stěžovatele proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 1. 3. 2005, č. j. 60 Az 5/2005 - 28, není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst.1 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud nerozhodoval o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, protože již rozhodl o jejím zamítnutí.

Nejvyšší správní soud rozhodl o kasační stížnosti rozsudkem bez jednání, protože mu takový postup umožňuje ustanovení § 109 odst.1 s. ř. s.

Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst.1 s. ř. s. za použití ustanovení § 120 s. ř. s. Stěžovatel ve věci úspěch neměl a podle obsahu spisu úspěšnému správnímu orgánu žádné náklady v řízení o kasační stížnosti před soudem nevznikly. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Stěžovatel byl v řízení o kasační stížnosti zastoupen soudem ustanoveným advokátem Mgr. Romanem Seidlerem, který podle obsahu spisu dne 26. 4. 2005 vypracoval odůvodnění ohlášené kasační stížnosti ze dne 21. 3. 2005. Se zřetelem k ustanovení § 7, § 9 odst. 3 písm. f) a § 11 odst. 1 písm. k) vyhlášky č. 177/1996 Sb., za použití ustanovení § 11 odst. 3 téže vyhlášky, určil Nejvyšší správní soud odměnu za zastupování advokátovi Mgr. Romanu Seidlerovi částkou 1000 Kč ze jeden úkon právní služby. Současně Nejvyšší správní soud určil tomuto advokátovi na náhradě hotových výdajů další částku 75 Kč, kterou představuje jeden úkon právní služby (vypracování odůvodnění ohlášené kasační stížnosti) dle § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb. (75 Kč za jeden úkon právní služby). Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že zástupci stěžovatele Mgr. Romanu Seidlerovi, advokátovi, přiznal částku 1075 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. září 2005

JUDr. Radan Malík
předseda senátu